

פרשת שמיני תש"ע
VaYidom Aharon: Silence & Tragedy

ויקרא פרק י'

(א) ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקרבו לפני יקנ"ק אש זרה אשר לא צנה אתם: (ב) ותצא אש מלפני יקנ"ק ותאכל אותם וימתו לפני יקנ"ק: (ג) ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר יקנ"ק לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אקבד וידם אהרן:

רש"י

(ב) **ותצא אש** - רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן. רבי ישמעאל אומר שתויי יין נכנסו למקדש, תדע שאחר מיתתן הזהיר הנוטרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש. משל למלך, שהיה לו בן בית וכו', כדאיתא בויקרא רבה: (ג) **הוא אשר דבר וגו'** - היכן דבר ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (שמות כט מג). אל תקרי בכבודי אלא במכובדי. אמר לו משה לאהרן אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך: **וידם אהרן** - קבל שכר על שתיקתו. ומה שכר קבל, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין: **בקרבי** - בבחירי: **ועל פני כל העם אכבד** - כשהקב"ה עושה דין בצדיקים מתיירא ומתעלה ומתקלס, אם כן באלו, כל שכן ברשעים, וכן הוא אומר (תהלים סח לו) נורא אלהים ממקדשיך, אל תקרא ממקדשיך אלא ממקודשיך:

רמב"ן

(ב) **ותצא אש מלפני ה'** - טעם מלפני ה' כמו מאת פני ה'. והמשכיל יתבונן, שכבר פירשתי (שמות ל א) זה החטא בנדב ואביהוא, תדענו ממה שאמר ויקרבו לפני ה' אש זרה, ולא אמר ויקרבו לפני ה' קטרת אשר לא צנה אותם, והנה הם שמו קטרת על האש, כענין שאמר הכתוב (דברים לג י) וישמו קטורה באפך, ולא שמו לבם רק לזאת, והנה לא היה אשה ריח ניחוח: וזה טעם "וישימו עליה קטרת", שלא אמר "וישימו עליהן" כאשר נאמר בעדת קרח (במדבר טז ז) ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת, ושם עוד ונתתם עליהם קטרת (שם פסוק יז). אבל אמר בכאן "עליה" לרמוז כי על האש בלבד שמו קטרת, ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם. ויתכן שירמוז לזה מה שאמר (שמות ל ט) לא תעלו עליו קטרת זרה, שלא יעשוה זרה, והוא מה שנאמר (להלן טז א) בקרבתם לפני ה' וימותו, כי בהקריבם לפניו מתו: (ג) **הוא אשר דבר ה' לאמר** - היכן דיבר, ונקדש בכבודי (שמות כט מג), אל תקרי בכבודי אלא במכובדי, אמר לו משה לאהרן, אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של הקב"ה, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו אני רואה שהם גדולים ממני וממך. לשון רש"י ממדרש רבותינו (ויק"ר יב ב). ואם כן יהיה טעם ונקדש בכבודי, שיהיה קדוש בעיני כל העם ובמכובדי, וידעו כי אני שוכן בו: ורבי אברהם גם כן אמר, הוא אשר דבר ה' לאמר, כבר אמר לי השם שיראה קדושתו בקרובים אליו, כטעם רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה (עמוס ג ב). וכאשר אראה במ קדושתו אז אז אהיה נכבד על פני כל העם וייראו ממני. ואם כן, הוא דבור לא נכתב, כי השם הודיעו דרכיו שכן המדה הזאת לפניו: ולדעתי בדרך הפשט אין צורך לכל זה, כי דבר השם, גזרותיו ומחשבותיו וענין דרכיו, והדבור יאמר בכל אלה, דברתי אני עם לבי (קהלת א טז), חשבתי מחשבה זו. וזה הדבר אשר מל יהושע (יהושע ה ד), זה הענין, על דבר הכסף (בראשית מג יח). וכן ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה' (שם כד נא), גזר, וכמוהו באבירם בכורו יסדה ובשגוב צעירו הצלב דלתיה כדבר ה' אשר דבר ביד יהושע בן נון (מ"א טז לד): והנה אמר משה, המקרה הזה הוא אשר גזר השם לאמר אל לבו, בקרובי אקדש, שלא יהרסו אל קדושתו, ועל פני כל העם אכבד, שיהיו נוהגים כבוד במשכני: וטעם **וידם אהרן** - שהיה בוכה בקול, ואז שתק. או כטעם ואל תדום בת עיניך (איכה ב יח):

ויקרא רבה - פרשה יב

[ב] ר' יצחק פתח (ירמיה טו) נמצאו דבריך ואוכלם ויהי דברך לי לששון ולשמחת לבבי כי נקרא שמך עלי ה' אלהי צבאות א"ר שמואל בר נחמן זה הדבור נאמר למשה בסיני ולא נודע לו עד שבא מעשה לידו אמר משה לאהרן אחי בסיני נאמר לי שאני עתיד לקדש את הבית הזה ובאדם גדול אני מקדשו והייתי סבור שמא או בי או בך הבית הזה מתקדש ועכשיו בי בניך גדולים ממני וממך כיון ששמע אהרן שבניו יראי שמים הן שתק וקבל שכר על שתיקתו ומנין ששתק שנא' (ויקרא י) וידם אהרן ומנין שקיבל שכר על שתיקתו שזכה ונתייחד אליו הדיבור שנאמר וידבר ה' אל אהרן.

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.